

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

MEDISON

מדינת ישראל
משרד החינוך

מזן התלמוד

סדר נשים, מסכת בבא קמא, דף מ"א

רבינא אמר: במכירין את בעל השור ואין מכירין את השור.
מאי הוה ליה למעבד? משום דאמרי ליה: תורא נחנא אית לך
בבקרך, איבעי לך נטורי כולי בבקרך

מאי הוה ליה למעבד - מה היה לו לעשות

תורא נחנא - שור נגחן

נטורי - לשמור

הסבר: במקרה שבו מעידים עדים ששור של פלוני נגח
שלוש פעמים, אולם הם אינם מזהים איזה שור בדיוק
זה היה - אותו השור עדיין נחשב למועד ובעליו משלם
נק נק שלם, משום שהיה עליו לדעת שיש לו שור נגחן
בעדר, ולשמור על כל העדר שלא יזיק.

MEDISON AID
מערך לוגיסטי התנדבותי
תמיכה בכוחות הבטחון ובמערך האזרחי

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי
וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק
והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל יום:	ניו יורק:
כניסת שבת: 16:02	כניסת שבת: 16:09
יציאת שבת: 17:17	יציאת שבת: 17:15
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 16:16	כניסת שבת: 15:26
יציאת שבת: 17:18	יציאת שבת: 16:51

שנים לייסוד
'הדף היומי'

100

סדר נשים | מסכת בבא קמא ל"ח-מ"ד

פרשת מקץ | כ"ז בכסלו - ד' בטבת תשפ"ד (16-10 לדצמבר 2023)

חג חנוכה שמח!

דף ל"ח: זריזות לקיים מצוה ולשון נקייה

חז"ל לימדו אותנו בתלמוד שהקב"ה מעניק שכר לאדם המדבר בלשון
נקיה. כלומר: אם יש משפט שאפשר לומר אותו בלשון נפה ואפשר לאומרו
בלשון נקייה, מי שיאמר בלשון נקייה יקבל שכר.

עוד לומדים בדף זה, שאדם שהזדמן לו לקיים מצוה, ימרה לעשותה ולא
ידחה את קיומה. הגמרא אומרת שהקב"ה משלם שכר גדול יותר לאדם
המזדמן לקיים את המצוה ואינו מתעכב מקיומה.

דף ל"ט: מי ישיג על השור?

שור הנוגח פעמים אחדות אינו נהיה "מועד" אלא אם כן הזהירו את בעל השור
שישמור על שורו. מעשה ביהודי שנפטר והותר אחריו בן קטן. הבן ירש את
כל נכסיו של אביו ובין הנכסים היה גם שור ענקי, כאשר כולם מבינים שלבן
הקטן אין שום אפשרות לשמור על שור זה.

מה עושים? הרי מצד אחד אי אפשר להזהיר את הילד הקטן שישמור על
השור, ומצד שני - האם השור הזה ישאר לעולם "תם" מפני שאי אפשר
להזהיר את בעליו? במקרה כזה ממנים אפוסטרופוס שיהיה אחראי על
השור והוא זה שמזהירים אותו על השור. אם מזהירים אותו והשור ממשיך
לנגח, אזי לאחר הפעם השלישית השור נהיה מועד המשלם נזק שלם.

דף מ': תשלום כופר

כאשר שור הורג אדם, מעמידים את השור לדין וסוקלים אותו, בין אם הוא
שור "תם" ובין אם הוא שור "מועד". התורה בפרשת משפטים מוסיפה על
בעל השור "ונגם בעליו וימת". חז"ל הסבירו שאין הכוונה שבית דין הורגים
את בעל השור, אלא שמגיע לו עונש מיתה משמים על העברה החמורה
שעבר, שמפני שלא שמר על שורו כראוי נהרג אדם.

כדי לכפר על העברה על בעליו של שור מועד לשלם כופר לזרשי ההרג.
בעליו של שור תם פטור מתשלום זה.

ומה יקרה אם יהיה אדם חצוף, בעליו של שור מועד, שיכריז: "איני צריך
כפרה, אני לא רוצה לשלם כופר"? במקרה כזה יחייבו אותו לשלם, מפני
שתשלום הכופר אינו בחירה, אלא חובה.

חברותא

מתפללים

יואב בן-ה-12 כבר חולם הרבה זמן על אופניים חדשים ומשוכללים שיש בהם כל מיני תוספות ואביזרים. לפני חנוכה, אבא של יואב שאל אותו איזו מתנה הוא רוצה שההורים ייקנו לו כדמי חנוכה. מכיוון שבחודשים האחרונים אבא של יואב לא עובד בצורה מסודרת, והמשפחה מצמצמת בהוצאות, יואב התלבט מה לבקש בתור דמי חנוכה.

מצד שני:

בתקופה הזו המצב הכלכלי בבית קצת לחוץ, מכיוון שהאבא לא עובד באופן מסודר, אז אולי זה לא הזמן המתאים לבקש מתנה יקרה כל כך, ונכון יותר להסתפק במשהו קטן וצנוע יותר.

מצד אחד:

חנוכה זה חג שבו ההורים קונים ונותנים מתנות לילדים כדמי חנוכה, ויואב כבר הרבה מאוד זמן חולם על אופניים חדשים. זו בדיוק ההזדמנות לבקש אופניים מתנה. ב"ה בעתיד המצב הכלכלי ישתפר והכל יסתדר.

מה דעתכם? מה הייתם איידיאלים? אחר לעשות?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

★ | מן ההסטוריה

מלחמת לבנון השנייה

בקיץ שנת תשס"ה-2006 התנהלה במשך 34 ימים מלחמה בין ישראל לחיזבאללה. המלחמה החלה לאחר שהחיזבאללה הרגו שלושה חיילי צה"ל וחטפו שניים נוספים. לאור זאת החלה ישראל לתקוף את כוחות החיזבאללה בעיקר בדרום לבנון, ואלו בתגובה ירו טילים לעבר מטרות ויישובים בעיקר בצפון הארץ. במהלך המלחמה נהרגו 44 אזרחים ו-121 חיילים, ונפצעו 2,000 אזרחים ו-628 חיילים.

המלחמה הסתיימה ב-14 באוגוסט 2006, בהסכם הפסקת אש, וכתוצאה מכך נערך צה"ל בהיערכות חדשה מול לבנון.

צנחני מילואים בכניסה רגלית ללבנון (Wikipedia, צחי זקס)

♥ | על המפה | רעננה

רעננה היא עיר באזור השרון. היא הוקמה בשנת 1921 על ידי חברת אחוזה א' ניו יורק בתור מושבה חקלאית. בתחילה היא נקראה "רעננה", ואילו שכניה קראו לה "אמריקיה", משום שרוב תושביה באו מניו יורק. לבסוף הוחלט לקרוא לה רעננה, בהשראת הפסוק בשיר השירים "אף ערשנו רעננה". במלחמת העצמאות עזבו תושבי הכפרים הערבים הסמוכים ושטח היישוב גדל. בשנת 1982 הוכרזה רעננה כעיר. כיום גרים בה למעלה מ-80,000 תושבים, רבים מהם עולים חדשים ממדינות שונות. סמל העיר מכיל עץ הדר ומגדל מים, המסמלים את ראשיתה של המושבה.

תצלום אוויר של השכונות המערביות של רעננה (Wikipedia, Hanay)

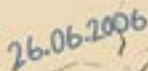
המושב השבועי

100 שנים לייסוד 'הדרך היומית'

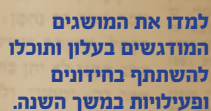
הרוגי מלכות

הרוגי מלכות הם יהודים שהוצאו להורג בידי שלטונות נוכרים, בדרך כלל בשל יהדותם. בעיקר ידועים עשרת הרוגי מלכות, גדולי ישראל שהוצאו להורג בידי השלטון הרומאי, ביניהם רבי עקיבא. בתקופה שלפני הקמת המדינה כונו כך לוחמי המחתרות שהועלו לגרדום בידי הבריטים.

4260	3930	3880	3828	3728	3408		3340	2934	2883		2448	2448		2238	1948	0
																
495 התלמוד התנאי	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	352- הקמת ביהמ"ק ה-2	560- המלכה אסתר	422- החורבן ביהמ"ק ה-1 ושלטון בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	1311- מציאת אפרים	1521- בניצור אפרים	1812- אברהם אבינו	3760- העולם בריתא

4 איזה עיטור קיבל החייל במרכז התמונה כהוקרה על מעשהו?

ל"ט לאלול

דבר תורה

למהירות בה עלה יוסף מבית האסורים והפך להיות המשנה למלך מצרים, כמעט אין אח ורע בכל ההיסטוריה העולמית. פסוקים בודדים לאחר שהוא יוצא מהבור - "וירצוהו מן הבור" אנו קוראים על המלכתו - "ועל פיך ישק כל עמי".

דבר זה מלמד על כוחו וגדולתו של בורא עולם ועל יכולתו ברגע אחד להפוך ולשנות את המציאות כולה - "משפיל גאים ומגביה שפלים".

משל לדבר מובא בדברי ה"בן איש חי", שמספר על סולם בעל שלבים שעליהם עולים ומטפסים, ואשר השלב העליון מכולם התגאה על חבריו שהוא הגבוה והחשוב מכולם. שמע זאת איש שעבר שם ליד וברגע אחד הפך את הסולם. כך מצא אותו העליון למטה והתחתון למעלה, וכך בכוחו של ה' להפוך ולהושיע את האדם ברגע אחד.

דף מ"א: דינו של שור שהרג אדם

מעשה באדם ששורו הרג אדם. בית דין פסקו שצריך לסקול את השור באבנים ולהרוג אותו.

מה עשה בעל השור? הוא הריץ את השור אל השוחט וביקש ממנו לשחוט את השור. בעל השור חשב שעכשיו הוא הרגו כי אי אפשר לסקול את השור שלו, אלא שהדינים בהגירה לו שמהרג שנופס דינו של השור

לסקילה, הוא אסור בהנאה, ואפילו ששחטו אותו כדת וכדין, דינו כנבלה שאסור לאכול אותה. השור הזה אפילו אסור בהנאה. כלומר: נבלה מותר למכור לנוקרים ולהאכיל לכלבים, אך מהשור הנסקל אסור אפילו ליהנות.

דף מ"ב: קנס

קנס הוא תשלום שהתורה מחייבת לשלם, והסכום אינו נקבע לפי המקרה אלא לפי החלטת התורה.

לאריה היה עבד כנעני.

באחד הימים אירע מקרה עצוב. שור השתולל ברחוב, נגח את עבדו של אריה, והלה מת. אריה פנה לתבוע את בעל השור, שישלם לו על אובדנו של העבד.

התורה קובעת כי אדם ששורו נגח עבד כנעני והרגו, ישלם סכום קצוב: שלושים סלעי כסף. הן אם היה העבד צעיר או זקן, חלש או חזק, חולה או בריא.

זהו קנס - תשלום קבוע שאינו תלוי בפרטי כל מקרה.

דף מ"ג: רב דימי בין ארץ ישראל לבבל

במקומות שונים בתלמוד נאמר: "כשבא רב דימי, אמר בשם רבי יוחנן". כלומר: כשרב דימי בא מארץ ישראל לבבל, הוא אמר הלכה בשם רבי יוחנן שהתגורר בארץ ישראל. רב דימי הרבה להעביר הלכות בין חכמי ארץ ישראל לחכמי בבל, ובתלמוד הירושלמי הוא מכונה "נחמא", מלשון יורד, כי הוא היה מרבה לרדת מארץ ישראל לבבל.

רב דימי לא מסר רק הלכות בשם רבי יוחנן, אלא הוא מסר הלכות גם בשם חכמי ארץ ישראל נוספים, ביניהם מדבריהם של ריש לקיש ורבי אלעזר.

דף מ"ד: השור המתגרד

בדף זה לומדים כי שור שהרג אדם, אינו מתחייב סקילה אלא אם כן הרג בכונה, אך אם השור הרג בלא כונה, בית הדין אינו פוסק את דינו לסקילה.

איך שור הורג בלי כונה?

למשל - לשמעון היה שור רגוע ונינוח, שמעולם לא נגח בני אדם וגם לא בעלי חיים. שורו של שמעון היה אוהב לגרד את גבו בקירות, ולא פעם היה השור החזק מתגרד בקיר, והקיר היה נופל מפני כובדו של השור. לא קשה לתאר מה קרה לאדם שעמד מאחורי הקיר.

זו דוגמה למקרה של שור שהרג בלי כונה.

חידה!

למדנו במפגש על שוורים. זהו את השוורים הבאים בתנ"ך:

1. שבט שנמשל לשור

2. שור קטן שנחשב לחטא גדול

3. כלי שעמד על גב 12 שוורים

4. אחד מארבעת הפרצופים שלהם היה שור

(אגלגל, אונט סאגלס 'אגלגל
לח שמונט סאגלס 'אגלגל 'אגלגל)

שאלות השבוע

1. מה דינו של אדם שהשור שלו הרג מישהו?

2. האם מותר למכור לגויים את בשרו של שור שנסקל?

3. מה דין שור שהרג אדם בלי כוונה?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.* בפיקוח ראה חשבון

